

EKOŠOLSKI LIST

EŠL- št. 10/ 18. junij 2016

Počitnice že trkajo na vrata

Spoštovani, pred vami je zadnja številka EŠL v tem šolskem letu, ki je obenem naj obsežnejša, saj se z njo že oziramo v prihodnje šolsko leto. V iztekajočem se šolskem letu smo skozi vseh devet številk poskusili predstaviti in poudariti najpomembnejše dogodke, obveščali smo vas o ključnih datumih za oddajo izdelkov in poročil, povzemali dogodke ter objavljali rezultate zaključenih akcij, projektov in drugih aktivnosti.

Vaše mnenje in ocena EŠL v anketi

EŠL smo na začetku šolskega leta začeli pripravljati z namenom, da bi koordinatori-

ji, mentorji in vodje projektov v programu Ekošola dobili čim več informacij na enem mestu. Upamo, da smo svoj namen dosegli. Kako uspešni smo bili pri tem, ali nadaljevati z EŠL tudi v pri-

hodnje na enak način ali kaj spremeniti, pa lahko izvedemo le z vašim sodelovanjem. Zato vas vljudno prosimo, da **izpolnite anketo o EŠL**, da bomo izvedeli, ali smo izpolnili vaša pričakovanja, kakšna so vaša pričakovanja in želje za naprej, kaj želite brati, in seveda, kaj ste pogrešali. Anketo lahko izpolnite na [povezavi](#). Vabimo vas, da k izpolnjevanju povabite tudi svoje sodelavce.

Želimo, da uspešno zaključite šolsko leto, podelite priznanja in nagrade vsem otrokom, mladostnikom in drugim, ki so kakorkoli prispevali svoj delež k programu Ekošola. Predvsem pa vam želimo, da si v prihajajočem poletju naberete novih moči in zamisli za prihodnje šolsko leto, ko se znova snidemo.

DOGODKI V MAJU IN JUNIJU

Mladi vrtnarji v BTC posadili cvetlice

Šestnajstega maja so na treh zelenicah v okolici Kristalne palače (BTC) učenci OŠ Zadobrova, OŠ Martina Krpana in dijaki Gimnazije Jožeta Plečnika posadili 1600 cvetlic. V natečaju Od semena do cvetočih gredic so po vnaprej pripravljenih načrtih posadili rumene žametnice (tagetes) in modre navadne nepostarnike (ageratum).

V tej številki:

Vrtnarjenje v BTC 1

Konferenca v Piranu Eko-paket 2

MladiVSE Jaz, ti, mi za Slovenijo 3

Likovni natečaj Gorenje surovina 4

Hrana ni za tjavendan 5

Plan dela 2016/17 6,7

X. srečanje koordinatorjev ekovrtcev Slovenije

V Piranu smo 27. maja 2016 organizirali tradicionalno, leto že X. srečanje koordinatorjev ekovrtcev, ki so ga gostile strokovne delavke Vrtca Morje Lucija. Na njem se je zbralo več kot 160 koordinatorjev in drugih sodelavcev programa Ekošola iz slovenskih vrtcev.

Osrednji del srečanja je bil namenjen predstavitvi projektne teme »[Od kamna, polžev, školjk do slanuš](#)« kot primera dobre prakse. Predstavile so ga strokovne delavke Vrtca Morje Lucija. Opozorile so na praktično vlogo poiskane in nabranega materiala v lokalnem okolju, ki ga je mogoče uporabiti kot gradivo pri igri in učenju. S

takim načinom dela otroci pridobivajo temeljna znanja o rastlinah in živalih. V drugem, praktičnem delu, kjer smo se sprehodili ob obali, opazovali naravo in izvedli delavnice, so gostiteljice prikazale, v čem so naravni materiali pomembni dejavniki in pripomočki za vzgojo otrok, pri igri in raziskovanju narave.

Ob desetletnici srečanj koordinatorjev ekovrtcev smo izdali monografijo »[Okoljska vzgoja v ekovrtcih Slovenije](#)«, v kate-

ri so jedrnatno predstavljene vsebine o razvoju, zavedanju pomena ekološke vzgoje, okoljske problematike v predšolski vzgoji – ekovrtcih in pomenu naravoslovja kot temelja okoljske vzgoje za trajnostni razvoj. Posamezni vrtci in koordinatorji, ki so več kot pet let neprekinjeno soustvarjali program dela v posameznem vrtcu, so prejeli **priznanje za dolgoletni strokovni prispevek** k razvoju programa Ekošola.

Naslednje, XI. srečanje koordinatorjev vrtcev programa Ekošola, bo 25. maja 2017 v Velenju.

Vabimo vas, da že zdaj rezervirate datum!

Ekopaket: delavnice s praktičnim prikazom recikliranja odpadne KEMS

Kašna je bila prva kartonska embalaža za mleko in sokove (KEMS ali Tetra Pak), kakšna je njena funkcija in iz česa je sestavljena? Katere načine recikliranja in predelave te vrste embalaže poznamo? Odgovore so izvedeli otroci in njihovi mentorji Vrtca Radovljica, učenci OŠ Šmartno v Tuhinju ter dijaki Gimnazije Celje Center, ki so si kot zmagovalci projekta Ekopaket maja in junija prislužili tudi izvedbo delavnice s praktičnim prikazom recikliranja odpadne KEMS.

Začetek delavnice je bil namenjen spoznavanju zgodovine KEMS in njene reciklaže, čemur je sledil kviz, na katerem so otroci preverjali svoje pomnjenje in pozorno poslušanje, za kar so bili najboljši nagrajeni s praktičnimi nagradami. Na koncu so si z mini pulperjem in drugimi pripomočki ogledali praktični prikaz recikliranja odpadne KEMS in se poučili, kateri novi izdelki nastanejo iz recikliranih surovin.

Nagradili Mlade v svetu energije

V letošnjem natečaju Mladi v svetu energije je strokovna žirija izmed **26 prijav in 80 različnih izdelkov iz vse Slovenije** izbrala devet najboljših projektov v treh starostnih kategorijah. Nagrade so prejeli učenci in učenke naslednjih ustanov:

MALČKI (prva starostna skupina):

1. mesto: OŠ Leskovec pri Krškem
2. mesto: OŠ Sveti Jurij
3. mesto: OŠ Raka

GLAVCE (druga starostna skupina):

1. mesto: OŠ Gustava Šilaha Velenje
2. mesto: OŠ Raka
3. mesto: II. OŠ Žalec

RAZISKOVALCI (tretja starostna skupina):

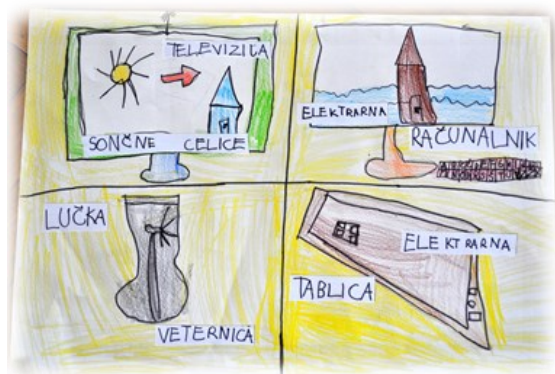
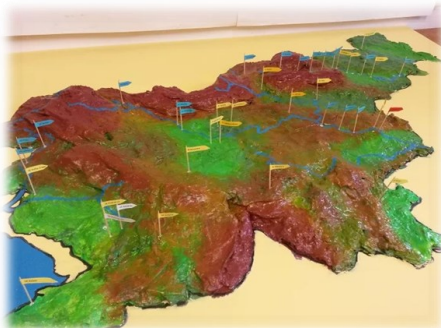
1. mesto: ŠC Celje, Srednja šola za gradbeništvo in varovanje okolja
2. mesto: BC Naklo
3. mesto: ŠC Novo mesto, Srednja strojna šola

Sklepna prireditev za nagrajene učence in dijake ter mentorje je bila v **sredo, 15. junija 2016, v Informacijskem središču GEN v Krškem**. Po podelitvi nagrad so si udeleženci ogledali interaktivni center Svet energije in eksperimentalnice.

Jaz, ti, mi za Slovenijo – Stara platenka za nov inkubator: zbrali pol milijona odpadnih plastenek

V vseslovenskem okoljsko-humanitarnem projektu Jaz, ti, mi za Slovenijo - Stara platenka za nov inkubator je sodelovalo **več kot 180 ustanov**, v katerih ste mesec dni zbirali odpadne platenke, številni pa ste se odločili tudi za sodelovanje v nagradnem ustvarjalnem natečaju. Organizirano zbiranje odpadnih plastenek je potekalo od 22. marca do 22. aprila.

Otroci in mladi so skupaj z mentorji in starši zbrali **17 ton odpadnih plastenek**. Znesek od njihove prodaje v vrednosti **4000 evrov** je partnersko podjetje v projektu namenilo nakupu novega inkubatorja v porodnišnici Kranj. Največ plastenek na učenca so zbrali na OŠ Kobilje, kjer je vsak učenec zbral

dobrih osem kilogramov odpadnih plastenek, in na OŠ 27. julija Kamnik, kjer so zbrali 4,5 kilograma odpadnih plastenek na učenca. Hvala vsem za sodelovanje, saj smo s tem pomagali slovenskim novorojenčkom.

V sklopu projekta je bil razpisan tudi **likovni natečaj**, na katerem so mladi likovno ustvarjali risbice, pesmice, dramatizacije, domišljajske zgodbe in kot vedno pokazali, da ustvarjalnost nima meja.

Zmagovalci v posameznih kategorijah:

SLIKARČKI/IGRALČKI:

Vrtec Postojna, enota Zmajček, skupina Krtki

USTVARJALCI/IGRALCI:

OŠ Gorje, Ožbe Mulej;
OŠ Jurija Vege Moravče, POŠ Vrhpolje, Nik Udovič;
OŠ Puconci, Ana Pelcar, Lučka Prem, Nuša Kološa,
SuiLeonie Becker, Maja Banfi.

SNOVALCI in RAZISKOVALCI:

OŠ Ljubečna, Gregor Lončar;
OŠ Stara Cerkev, Eva Benčina, Manja Domjanič, Gaja
Nicole Kotar, Katarina Furdi, Ivana Lovrič.

Zmagovalci likovnega natečaja Zdrav način življenja

Kako mladostniki dojemajo in razumejo zdrav način življenja, so pokazali v likovnem natečaju s prav takšnim naslovom, ki smo ga v letošnjem šolskem letu razpisali po več kot desetih letih. Otroci, učenci in dijaki so ustvarjali risbe, lepljenke, stripe, makete in drugo, na katerih so predstavili zdrave jedi, pripravo zdravih obrokov, s katerimi športi se sproščajo in poskrbijo za zdravo telo ter kako kmetje pridelujejo bio hrano. Prejeli smo več kot 900 različnih likovnih izdelkov, ki so nas navdušili z izvirnostjo in pestrostjo. Z njimi so mladi dokazali svojo zavzetost in upoštevanje vseh smernic zdravega življenja.

Zmagovalci po posameznih kategorijah:

2. skupina (druga in tretja triada)	
STRIP	
1. mesto	I. OŠ Celje
2. mesto	OŠ Ivana Roba Šempeter pri Gorici
MAKETA	
1. mesto	OŠ Trebnje
2. mesto	OŠ Louisa Adamiča Grosuplje
3. mesto	OŠ Ivana Babiča - Jagra Marezige
RISBA	
1. mesto	OŠ Anice Černejeve Makole
2. mesto	OŠ Fara
3. mesto	OŠ Vojnik

3. skupina (srednja šola)	
1. mesto	Gimnazija Litija
2. mesto	Ekonomska šola Celje
3. mesto	Srednja zdravstvena šola Ljubljana

PRILAGOJENI PROGRAM	
1. mesto	CUDV Dobrna
2. mesto	CUEV Strunjan
3. mesto	OŠ 27. julij Kamnik

Podelitev priznanj in nagrad z razstavo bo na Konferenci koordinatorjev, 26. septembra 2016 na Brdu pri Kranju.

Zaključili zbiranje odpadne električne in elektronske opreme

Končala se je zbiralna akcija Ni debate - v Gorenje Surovino dajte stare aparate. V njej je sodelovalo 55 ustanov, ki so zbrale 48 ton odpadne električne in elektronske opreme (OEEO) in odpadnih baterij. Zmagovalni šoli sta OŠ Apače, ki je zbrala največ OEEO, in sicer 2850 kilogramov, ter OŠ 27. julija Kamnik, ki je zbrala 2700

1. skupina (vrtci in prva triada)	
VRTCI - LEPLJENKA	
1. mesto	Javni zavod Vrtec Zreče
2. mesto	OŠ Dušana Flisa Hoče - Vrtec Sonček Rogoza
3. mesto	Otroški vrtec Metlika
VRTCI - RISBA	
1. mesto	Vrtec pri OŠ Dušana Muniha Most na Soči
2. mesto	Vrtec Galjevica - enota Galjevica
3. mesto	Vrtec Mavrica Trebnje
VRTCI - IZDELEK	
1. mesto	Vrtec LA COCCINELLA Piran
2. mesto	Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica
3. mesto	VVZ Radovljica
OSNOVNA ŠOLA	
1. mesto	OŠ Draga Kobala Maribor
2. mesto	OŠ Olge Meglič
3. mesto	OŠ III Murska Sobota

kilogramov oziroma 79,71 kg odpadkov na učenca. Koordinator ustanove, v kateri so zbrali 20 kg na učenca, prejme mali gospodinjski aparat. Nagrajeni koordinatorici sta Janja Križnik z OŠ 27. julija Kamnik in Simona Debeljak z OŠ Franceta Prešerna, PŠ Staneta Lenardona Razvanje z 21,86 kg odpadne opreme na učenca. Nagrajene šole in mentorici bodo nagrade prejeli na Konferenci koordinatorjev, 26. septembra 2016 na Brdu pri Kranju.

HRANA NI ZA TJAVENDAN

Zaključil se je projekt Hrana ni za tjavendan, v katerem je sodeloval 91 ustanov. Načrtovali in izvajali so raznolike aktivnosti za krepitev odgovornega ravnanja s hrano in zmanjševanje količin zavržene hrane. Letos so se vrtci in šole zelo zavzele pri oblikovanju odgovornega odnosa do hrane saj so svoja znanja prenašali tudi domov.

V okviru projekta je bila izvedena tudi raziskava, v kateri je sodelovalo več kot 11 tisoč otrok in mladostnikov, staršev ter organizatorjev prehrane v šolah. Ta je pokazala, da 77 odstotkov anketiranih ustanov spremlja količine zavržene hrane. Med tistimi, ki so poročale o manjših količinah zavržene hrane, jih večina v proces načrtovanja prehrane vključuje tudi šolarje in dijake ter ponuja delno samopostrežni način serviranja obrokov, kar otrokom omogoča, da vzamejo toliko, kot menijo, da bodo pojedli.

NAGRAJENCI HRANA NI ZA TJAVENDAN po kategorijah:

VRTCI

1. mesto	Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica
2. mesto	Vrtec Bled
3. mesto	VVZ Kekec Grosuplje – Enota Zvonček

OSNOVNE ŠOLE

1. mesto	OŠ Zadobrova
2. mesto	OŠ Šmartno pri Slovenj Gradcu
3. mesto	OŠ Roje

SREDNJE ŠOLE

1. mesto	SŠ za gostinstvo in turizem Radenci
2. mesto	IC Piramida Maribor – SŠ za prehrano in živilstvo
3. mesto	Srednja zdravstvena šola Ljubljana

NATEČAJ RECIKLIRANA KUHARIJA

V okviru projekta je potekal tudi natečaj Reciklirana kuharija. Vrtci in šole so prispevali več kot 100 receptov za jedi, ki jih lahko ustvarimo iz sestavin, ki so nam ostale pri obrokih in so še uporabne.

ZMAGOVALNI RECEPTI RECIKLIRANA KUHARIJA:

VRTCI

1. mesto	Vrtec pri OŠ Cankova	Testeninski narastek s polento
2. mesto	Vrtec Antona Medveda Kamnik	Ocvrte krompirjeve kroglice z ženofofom
3. mesto	JVIZ OŠ Dobropolje	Riž z grozdem in jabolki

OSNOVNE ŠOLE

1. mesto	OŠ Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki	Krompirjev pire
2. mesto	CUEV Strunjan	Polentina pita
3. mesto	OŠ Pohorskega odreda Slovenska Bistrica	Solata z lignji

SREDNJE ŠOLE

1. mesto	SŠ za gostinstvo in turizem Radenci	Koruzne kroglice s šunko in zelenjavo; Žametna juha iz rdeče pese; Polnozrnate rezine; Zelenjavno mesna potička
2. mesto	SŠ za gostinstvo in turizem Maribor	Ocvrte mesne kroglice z jogurtom

PROGRAM DELA ZA ŠOLSKO LETO 2016/2017

Za pridobitev oz. potrditev zelene zastave v šolskem letu 2016/2017 bo treba izvesti naslednje aktivnosti:

- I. IZPOLNITI EKOAKCIJSKI NAČRT (ekoakcijski načrt je sestavljen iz najmanj treh projektov, ozaveščevalne in zbiralne akcije ter najmanj ene izbirne aktivnosti)
- II. IZPOLNITI POROČILO O IZVEDENIH AKTIVNOSTIH
- III. PLAČATI PRISTOJBINO 2016/2017

OŠ/SŠ/CŠOD/DD/FAKULTETE

I. EKOAKCIJSKI NAČRT:

Pripraviti in izvesti ekoakcijski načrt; vsebine povežite z učnim načrtom. Vsaka ustanova sama določi svoje aktivnosti in jih opredeli kot kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne.

A. PREDVIDENI PROJEKTI

Izmed navedenih projektov izberite vsaj tri, povežite jih z učnim načrtom:

EKOKVIZ ZA OŠ; predlog vsebin: odgovorno ravnanje s hrano, krožno gospodarstvo, Natura 2000 in invazivne rastline.

EKOKVIZ ZA SŠ; predlog vsebin: odgovorno ravnanje s hrano, Natura 2000 in invazivne rastline.

EKOPAKET (zbiranje in ustvarjanje iz odpadne KEMS)

KROŽNO GOSPODARSTVO ali **ZAPIRANJE SNOVNIH TOKOV** - zbiranje odpadne embalaže za HUMANITAREN NAMEN

HRANA NI ZA TJAVENDAN (zmanjšajmo količino odpadne hrane)

ALTERMED - Celjski sejem, marec 2017: Odgovorno s hrano – zdravo hrano jemo, se gibamo in zdravo živimo

BIOTSKA RAZNOVRSTNOST: opazovanje in raziskovanje narave, oblikovanje zbirk najdenih vrst, označevanje nahajališč in invazivne rastline

MLADI V SVETU ENERGIJE: pomen energije in ukrepi URE

LIKOVNO USTVARJANJE: likovno ustvarjanje na razpisane teme

ŠOLSKA VRTILNICA - URBANO VRTNARJENJE

MLADI POROČEVALCI

ZNANJE O GOZDOVIH

B. OZAVEŠČEVALNE IN ZBIRALNE AKCIJE

Izvedba vsaj ene ozaveščevalne akcije in ene zbiralne akcije na ravni celotne ustanove:

zbiranje odpadnih tonerjev, kartuš in trakov,

zbiranje odpadne električne in elektronske opreme ter odpadnih baterij,

zbiranje papirja.

C. IZBIRNA AKTIVNOST

Obvezno si izberite en sklop, ki ga boste poglobljeno izvajali skozi vse šolsko leto z učenci, dijaki in zaposlenimi v ustanovi. Kot pomoč pri izbiri aktivnosti vam je v ekoaplifikaciji na voljo šifrant.

EKOKVIZ
ZA SREDNJE ŠOLE

Mladi VSE
VSESLOVENSKI ŠOLSKI NATEČAJ O ENERGIJI

Mladi poročevalci
za okolje

ZNANJE
O GOZDOVIH

II. IZPOLNJENO POROČILO O IZVEDENIH AKTIVNOSTIH

III. PLAČANA PRISTOJBINA ZA 2016/2017

VRTCI

I. EKOAKCIJSKI NAČRT:

Pripraviti in izvesti ekoakcijski načrt.

Izbrati najmanj eno področje v okviru projekta ZGODNJE NARAVOSLOVJE:

Z IGRO V SVET NARAV

ZDRAVO HRANO JEMO, SE GIBAMO IN ZDRAVO ŽIVIMO

PTICE V MOJEM KRAJU

ZNANJE O GOZDOVIH – GOZDNA IGRALNICA

SEMENA IN VRTOVI – ŠOLSKA VRTILNICA

MOJE PRVE VRTNE ŠKARJE (od zeliščnega vrta do sadovnjaka)

VRTCI

Izvesti aktivnosti v sklopu projekta:

1. BIOTSKA RAZNOVRSTNOST: opazovanje in raziskovanje narave, spoznavanje rastlinskih in živalskih vrst, oblikovanje zbirk najdenih vrst, označevanje nahajališč, ugotavljanje raznolikosti nahajališč, ukrepi, ukrepi za ohranjanje biotske raznovrstnosti. Izvajalci projekta so deležni strokovnega gradiva, navodil in priročnika za izvedbo projekta.

2. KROŽNO GOSPODARSTVO - ODPADKI: ozaveščanje in zbiranje odpadne embalaže

Sodelovati pri enem od naslednjih projektov:

EKOPAKET (zbiranje in ustvarjanje iz odpadne KEMS)

ALTERMED - Celjski sejem, marec 2017: Odgovorno s hrano – zdravo hrano jemo, se gibamo in zdravo živimo

HRANA NI ZA TJAENDAN (zmanjšajmo količino odpadne hrane)

LIKOVNO USTVARJANJE (likovno ustvarjanje na razpisane teme)

EKOBRANJE ZA EKOŽIVLJENJE

II. IZPOLNJENO POROČILO O IZVEDENIH AKTIVNOSTIH

III. PLAČANA PRISTOJBINA ZA 2016/2017

NE PREZRITE – VABIMO K SODELOVANJU

Prispevki za zbornik Zgodnje naravoslovje 2015/2016

Vabimo vas, da posredujete prispevke o rezultatih vsebin in projektov Zgodnjega naravoslovja, da jih bomo objavili v zborniku za šolsko leto 2015/2016. Pogoji za objavo prispevkov in navodila so objavljeni na [povezavi na spletnem mestu programa Ekošola](#), rok za oddajo prispevkov pa je **25. junij 2016** na naslov: info@ekosola.si.

Sodelovanje Mladih poročevalcev in časopisne hiše Delo

V novem šolskem letu bo projekt Mladi poročevalci prenovljen in še bolj zanimiv, saj ga bomo izvajali v sodelovanju s časopisno hišo Delo. Mladi poročevalci bodo imeli možnost, da na dva meseca **pripravijo prispevke na določeno temo**, najboljši pa bodo objavljeni v **petkovi rubriki Zeleno Delo**. K sodelovanju vabimo vse učence, zagotovo pa bo še posebej zanimivo za učence novinarskih krožkov. Spremljajte projekt na [facebook](#) in [spletni strani](#).

Predstavitve primerov dobre prakse na Konferenci koordinatorjev

Na podlagi izjemno pozitivnih odzivov na predstavitve primerov dobre prakse na zadnji konferenci koordinatorjev programa Ekošola bomo podobno predstavitve pripravili tudi na prihodnji. Ta bo v ponedeljek, 26. septembra 2016, na Brdu pri Kranju. Zato vas vabimo, da tudi vi razmislite, kateri projekt je bil najuspešnejši ali ste

nanj najbolj ponosni, kateri je bil za vas največji izziv in ste ga rešili – takšni primeri so lahko dober primer in zamisel za druge ustanove! **Obrazec za opis primera dobre prakse**, ki ga oddajte do **15. avgusta 2016**.

Želimo vam sproščene in zabavne počitniške dni!